

Bryt rekryteringen till kriminella nätverk med tidiga insatser - och se till att få jobbet gjort

Sverige står inför en utmaning av episka proportioner när det kommer till de kriminella nätverkens attack mot vårt samhälle och dess institutioner. Hårda tag utlovas av regeringen för att stoppa deras frammarsch. Men oavsett hur många kriminella unga som buras in står det nya på kö för att bli en del av gängen.

Rekryteringen av barn och unga till de kriminella nätverken galopperar. En del av lösningen ligger i att investera i tidiga insatser riktade mot föräldrar och barn, redan från det att barnet är nyfött. Det är dags att vi slutar se kriminalitet som ett enskilt brott och istället uppfattar det som en komplex samhällsfråga som kräver långsiktiga och förebyggande åtgärder.

Det finns flera metoder och interventioner vars målgrupp är föräldrar till barn i ung ålder. En av dem är PCIT (Parent-Child Interaction Therapy) som riktar sig till föräldrar eller andra omsorgspersoner (till exempel familjehem) och barn (2–7 år) där antingen barnet har ett beteendeproblem eller föräldern har egna svårigheter som depression och eller våld i hemmet. En annan är Attachment & Biobehavioral Catch-up (ABC) som är en tidig intervention där föräldrar (eller andra omsorgspersoner (exempelvis familjehem) med barn i åldrarna 6 månader till fyra år, coachas under 10 sessioner om 60 minuter. Barnen får lättare att koncentrera sig, stå ut när det är trist, en förbättrad relation till sina föräldrar och en stärkt självkänsla samt en tro på att andra vuxna går att lita på och vill hjälpa. Metoden är vetenskapligt beprövad och forskning visar att de goda effekterna hos barnet kvarstår efter så lång tid som åtta år. Det kostar samhället 50.000kr att låta föräldrar och barn genomgå interventionen. En ung person som döms till slutet ungdomsvård placeras på ett Sis-hem. Det kan kosta 11.000kr per dygn. Vårdtidens längd kan variera mellan 14 dagar och fyra år. Slutnotan landar då på mellan 154.000kr till häpnadsväckande 16.000.000kr. För de pengarna skulle vi kunna ha heltidsanställda socialpedagoger i varje familj som behöver en tidig insats.

För varje krona som läggs på repressiva åtgärder, som att bura in unga människor, bör samhället investera det dubbla på förebyggande insatser. Det är som Hampus Nygårds, biträdande chef för nationella operativa avdelningen, Noa, säger i en intervju i DN (2025-02-01

<https://www.dn.se/.../dramatisk-okning-av-barn-som.../>) att den enda långsiktiga lösningen på det här problemet är att stoppa insocialiseringen till de kriminella nätverken. Även

Evin Cetin, advokat och författare, skriver i sin debattartikel i DN (2025-01-31

”Så kan vi stoppa gängen från att ragga barntorpeder” - [DN.se](https://www.dn.se/)) om att samhället har stora utmaningar med att stoppa nyrekryteringen av barn och unga till de kriminella nätverken. Hon skriver: För varje barn och ungdom som stoppas av polisen kontrar kriminella gäng snabbt med att rekrytera nya barn och ungdomar”.

För att få stopp på nyrekryteringen handlar det om att skapa en stabil grund för barn och deras familjer, genom att erbjuda stöd och resurser som hjälper till att förhindra att barnen hamnar i kriminalitet. Genom att fokusera på tidiga insatser kan vi ge föräldrar verktyg så att de lägger grunden hos sina barn så att de kan fatta kloka beslut, bygga starka relationer och känna framtidstro.

Många ropar på mer resurser men vi hinner inte vänta utan vi behöver använda de resurser som finns. Det finns tillräckligt många lagar och tillräckligt mycket resurser på plats för att få jobbet

gjort men vi behöver ledare som visar vägen och som jobbar mot uppsatta mål. Det behöver ställas krav på chefer i offentlig förvaltning. De behöver få ett påbud: Det här målet ska uppnås inom den här tidsramen. Exempel: Ett visst antal föräldrar ska ha genomgått en viss tidig insats under en angiven period givet antalet föräldrar i en kommun med barn i en viss ålder, eller socialtjänst, skola, polis och fritid har samverkat kring ett visst antal aktuella ärenden inom en viss tidsram. Lyckas de inte får någon annan ta över jobbet och chefen får återgå till det de gjorde innan. Vi kan snegla på fotbollsvärlden där vi alla vet att en tränare inte får förlängt förtroende om laget förlorar match efter match.

Det finns lysande exempel från andra länder, där liknande strategier har gett resultat. I New York utsågs en polischef med tydligt ansvar för att minska kriminaliteten. Han fick ett begränsat tidsfönster för att visa resultat, och om han inte lyckades, byttes han ut. Denna typ av ansvarsskyldighet är något vi också behöver i Sverige. Istället för att byta ut hela systemet, bör vi fokusera på att byta ut ledarskapet när det inte levererar.

Det är inte bara en fråga om att skjuta till resurser och skapa nya lagar; det handlar om att skapa en kultur där tjänstemän i offentlig förvaltning känner sig ansvariga för att leverera resultat. Vi behöver engagerade individer som vågar tänka utanför boxen och som är beredda att testa nya grepp för att göra skillnad i unga människors liv. Genom att sätta fokus på tidiga insatser och ha ansvarstagande och resultatorienterade chefer kan vi bryta cykeln av kriminalitet och ge våra barn en bättre framtid.

Vi har kapaciteten att förändra detta. Låt oss fokusera på det som verkligen gör skillnad – att ge barn och familjer det stöd de behöver för att blomstra, istället för att låsa in dem i ett system som misslyckas med att skydda dem. Det är dags för Sverige att ta ett steg framåt och investera i våra unga, för deras skull och för samhällets framtid. Det är dags att få jobbet gjort.

Stockholm, 2025-02-15,

Susanne Säfström-Markebjör

Ordförande och grundare föreningen B.A.R.N.

Fil.kand psykologi

Ledamot socialnämnd och ordförande valberedning

Styrelseledamot i kvinno- och tjejjour

Skolkurator i f-9-skola

Föräldracoach enligt attachment & biobehavioral catch-up

Gruppledare föräldrautbildningen ABC Barn

[#inte1barntill](#)